

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
N U T A R I M A S

**DĖL ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO**

2012 m. rugsėjo 12 d. Nr. XI-2217
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos nuostatus (pridedami).

2 straipsnis.

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 2004 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. IX-2341 „Dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus veiklos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [113-4203](#)).

SEIMO PIRMININKĖ

IRENA DEGUTIENĖ

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos nuostatai nustato Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos (toliau – Tarnyba) veiklos tikslus, uždavinius, funkcijas, teises, pareigas, struktūrą, darbo organizavimą ir finansavimą.

2. Tarnyba yra valstybės biudžetinė įstaiga, kurios tikslas – užtikrinti žurnalistų etikos inspektoriaus (toliau – inspektorius) veiklą.

3. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymu (toliau – Visuomenės informavimo įstatymas), kitais įstatymais ir teisės aktais, šiais nuostatais.

4. Tarnybos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, nepriklausomumo, teisingumo ir viešumo principais.

5. Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir pavadinimu „Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba“. Už Tarnybos antspaudo naudojimą ir saugojimą atsako inspektorius.

6. Tarnybos buveinė yra Vilniuje. Patalpas jai suteikia Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė).

7. Tarnyba veikia visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

8. Tarnybos savininkė yra valstybė. Tarnybos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas).

9. Tarnybos vadovas yra inspektorius. Inspektorius skiriamas į pareigas ir iš jų atleidžiamas Visuomenės informavimo įstatymo 49 straipsnyje nustatyta tvarka.

10. Tarnybos nuostatus tvirtina Seimas.

11. Inspektoriaus sprendimai skelbiami Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnyje nustatyta tvarka.

II. INSPEKTORIAUS IR TARNYBOS MISIJA, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

12. Inspektoriaus ir jo vadovaujamos Tarnybos misija – užtikrinti, kad visuomenės informavimo srityje būtų gerbiamos žmogaus teisės ir laisvės, ugdyti visuomenės pilietiškumą, kritišką požiūrį į visuomenės informavimo procesus, kelti visuomenės teisinį sąmoningumą, žmogaus teisių suvokimą, puoselėti darnius viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų santykius su visuomene, skatinti viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų atsakomybę.

13. Tarnybos strateginis tikslas – žmogaus teisių apsauga visuomenės informavimo priemonėse.

14. Inspektoriaus atliekamos funkcijos yra šios:

1) nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistos jų garbės ir orumo;

2) nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl jų teisės į privataus gyvenimo apsaugą pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse;

3) nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl jų asmens duomenų tvarkymo pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse;

4) pagal savo kompetenciją prižiūrėti, kaip įgyvendinamos Lietuvos Respublikos

nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo (toliau – Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas) nuostatos;

5) vertinti, kaip informuojant visuomenę laikomasi Visuomenės informavimo įstatyme ir kituose visuomenės informavimą reglamentuojančiuose įstatymuose bei teisės aktuose nustatytų visuomenės informavimo principų;

6) teikti Seimui ir kitoms valstybės institucijoms siūlymus dėl Visuomenės informavimo įstatymo ir kitų visuomenės informavimą reglamentuojančių įstatymų bei teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo;

7) vadovaujantis ekspertų grupių (ekspertų) išvadomis, priskirti spaudos leidinius, audiovizualinius kūrinius, radijo ir televizijos programas ar atskiras programas, informacinės visuomenės informavimo priemones ar kitas visuomenės informavimo priemones ir (ar) jų turinį erotinio, pornografinio ir (ar) smurtinio pobūdžio informacijos kategorijoms ir informuoti Valstybinę mokesčių inspekciją prie Finansų ministerijos apie erotinio ir (ar) smurtinio pobūdžio spaudos leidinius;

8) vadovaujantis ekspertų grupių (ekspertų) išvadomis, nustatyti, ar visuomenės informavimo priemonėse paskelbta viešoji informacija skatina nesantaiką dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

9) bendradarbiauti su Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų šalių analogiškoms institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

10) kas dveji metai rengti ir skelbti analitinę apžvalgą – visuomenės informavimo demokratinės kultūros plėtros gaires;

11) atlikti viešosios informacijos stebėseną visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus radijo ir televizijos programų stebėseną.

15. Tarnybos veiklos sritis – užtikrinti, kad būtų atliktos inspektoriui pavestos funkcijos. Tarnybos veiklos kryptys ir uždaviniai užtikrinant, kad būtų atliktos inspektoriaus funkcijos, yra šie:

1) asmenų skundų (pareiškimų) nagrinėjimas ir visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų tyrimas;

2) viešosios informacijos stebėseną ir analizę;

3) viešosios informacijos ekspertizę;

4) bendradarbiavimas su kitomis institucijomis, visuomenės švietimas ir konsultavimas;

5) pasiūlymų dėl įstatymų ir kitų teisės aktų projektų rengimas ir teikimas.

16. Tarnyba, įgyvendindama nurodytus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

1) užtikrina suinteresuotų asmenų skundų (pareiškimų) nagrinėjimą dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistų asmeninių neturtinių teisių: garbės ir orumo, privataus gyvenimo apsaugos reikalavimų, asmens duomenų tvarkymo pažeidimų, visuomenės informavimo principų pažeidimų, Visuomenės informavimo įstatymo ir Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatų pažeidimų;

2) teikia išvadas ir pasiūlymus inspektoriui dėl gautų skundų (pareiškimų) nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo;

3) inspektoriaus pavedimu atstovauja teismuose;

4) teikia išvadas ir pasiūlymus inspektoriui dėl jo iniciatyva pradėtų tyrimų;

5) užtikrina Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatų įgyvendinimo priežiūrą;

6) padeda vertinti, kaip informuojant visuomenę laikomasi Visuomenės informavimo įstatyme ir kituose visuomenės informavimą reglamentuojančiuose įstatymuose bei teisės aktuose nustatytų visuomenės informavimo principų;

7) užtikrina, kad Seimui ir kitoms valstybės institucijoms būtų teikiami siūlymai dėl Visuomenės informavimo įstatymo ir kitų visuomenės informavimą reglamentuojančių įstatymų bei teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo;

8) vadovaudamasi ekspertų grupių (ekspertų) išvadomis, organizuoja visuomenės informavimo priemonėse paskelbtos viešosios informacijos priskyrimą erotinio, pornografinio ir (ar) smurtinio pobūdžio informacijos kategorijoms;

9) vadovaudamasi ekspertų grupių (ekspertų) išvadomis, padeda nustatyti, ar visuomenės informavimo priemonėse paskelbta viešoji informacija skatina nesantaiką dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;

10) užtikrina ir palaiko bendradarbiavimą su Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų šalių analogiškais institucijomis, padeda atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

11) atlieka viešosios informacijos stebėseną visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus radijo ir televizijos programų stebėseną;

12) įstatymų nustatyta tvarka užtikrina rekomendacijų dėl informacijos priskyrimo neigiamą poveikį nepilnamečiams darančios informacijos kategorijai, jos žymėjimo ir taikytinų skleidimo apribojimų teikimą;

13) užtikrina Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo taikymo gairių parengimą;

14) užtikrina inspektoriaus metinės veiklos ataskaitos pateikimą Seimui;

15) padeda inspektoriui parengti ir paskelbti analitinę apžvalgą – visuomenės informavimo demokratinės kultūros plėtros gaires.

III. INSPEKTORIAUS IR TARNYBOS TEISĖS IR PAREIGOS

17. Inspektorius ir Tarnyba, įgyvendindami strateginį tikslą, pavestus uždavinius ir atlikdami savo funkcijas, turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka:

1) turėdami informacijos apie pažeidimus, nenurodytus skunduose (pareiškimuose), savo iniciatyva pradėti tyrimą arba perduoti surinktą tyrimo medžiagą ištirti kitoms kompetentingoms valstybės institucijoms;

2) nemokamai gauti iš viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų informaciją, įskaitant jų valdomose visuomenės informavimo priemonėse paskelbtą informaciją (transliuotų laidų vaizdo ir garso įrašus, leidinių egzempliorius, jų kopijas), būtiną savo funkcijoms atlikti;

3) nemokamai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtiną savo funkcijoms atlikti;

4) susipažinti su valstybės, tarnybos, komercinę ar banko paslaptį sudarančiais dokumentais, taip pat dokumentais, kuriuose yra informacijos apie įstatymų saugomus asmens duomenis, tiek, kiek reikia funkcijoms atlikti;

5) nepažeidžiant asmenų teisių ir teisėtų interesų, filmuoti, fotografuoti, daryti garso ir vaizdo įrašus, naudoti kitas technines priemones tyrimų metu įstatymų nustatyta tvarka;

6) dalyvauti Seimo, Vyriausybės, kitų valstybės įstaigų organizuojamuose posėdžiuose, pasitarimuose, jų sudarytų komisijų ir darbo grupių veikloje, taip pat viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklos reglamentavimo ir savitvarkos institucijų posėdžiuose, kai svarstomi klausimai yra susiję su Visuomenės informavimo įstatymo nuostatų įgyvendinimu, inspektoriaus veikla arba jo atliekamam tyrimu, pareikšti juose savo nuomonę;

7) sudaryti darbo grupes, komisijas teisės aktams ir pasiūlymams rengti, renginiams organizuoti ir kitiems aktualiems klausimams nagrinėti;

8) pasitelkti ekspertų grupes (ekspertus) Visuomenės informavimo įstatyme ir Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatyme nurodytoms funkcijoms atlikti, nustatyti jų darbo reglamentus ir apmokėjimo tvarką;

9) patikėjimo teise valdyti, naudoti valstybės turtą ir juo disponuoti;

10) leisti informacinio pobūdžio leidinius apie inspektoriaus ir Tarnybos veiklą.

18. Tarnyba, įgyvendindama strateginį tikslą, pavestus uždavinius ir atlikdama savo

funkcijas, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo užtikrinti turimos informacijos apie juridinius ir fizinius asmenis teisinę apsaugą.

19. Tarnyba gali turėti kitų teisių ir pareigų, nustatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

IV. TARNYBOS STRUKTŪRA IR DARBO ORGANIZAVIMAS

20. Tarnybą sudaro inspektorius, valstybės tarnautojai ir kiti darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį (toliau – kiti darbuotojai). Tvirtindamas Tarnybos struktūrą, inspektorius gali steigti joje struktūrinius padalinius (skyrus).

21. Inspektorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais ir šiais nuostatais:

1) organizuoja Tarnybos darbą ir atsako už jai numatytų tikslų, pavestų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų atlikimą;

2) tvirtina Tarnybos strateginį veiklos planą, Tarnybos struktūrą ir struktūrinių padalinių (skyrų) nuostatus, valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų pareigybių sąrašą, pareigybių aprašymus;

3) tvirtina asmenų skundų (pareiškimų) nagrinėjimo tvarkos aprašą, Tarnybos vidaus darbo tvarkos taisykles, tarnybinio transporto, mobiliųjų telefonų naudojimo ir kitas taisykles;

4) tvirtina ekspertų darbo reglamentą, ekspertų grupių sudėtį, skaičių, jų skyrimo ir apmokėjimo tvarką;

5) atstovauja Tarnybai ir veikia jos vardu visose valstybės ir savivaldybių institucijose bei įstaigose, Tarnybai palaikant santykius su fiziniais ir juridiniais asmenimis;

6) skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Tarnybos valstybės tarnautojus, priima į darbą ir atleidžia iš jo kitus darbuotojus;

7) nustato Tarnybos valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų darbo užmokesčio dydį;

8) suteikia atostogas Tarnybos valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams, tarp jų ir inspektoriui;

9) Tarnybos valstybės tarnautojus ir kitus darbuotojus, tarp jų ir inspektorių, siunčia į komandiruotes;

10) priima sprendimus dėl Tarnybos valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, skiria jiems kvalifikacines klases ir (ar) atitinkamus priedus;

11) skatina Tarnybos valstybės tarnautojus ir kitus darbuotojus, taip pat skiria jiems tarnybinės ir drausminės nuobaudas;

12) leidžia įsakymus ir kontroliuoja, kaip jie vykdomi;

13) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose jam nustatytas funkcijas.

22. Tais atvejais, kai inspektorius laikinai (dėl tarnybinės komandiruotės, atostogų, laikinojo nedarbingumo ir kitų priežasčių) negali eiti pareigų, jis šias pareigas, išskyrus sprendimų, nustatytų Visuomenės informavimo įstatymo 50 straipsnio 3 dalyje, priėmimą, atlikti gali pavesti Tarnybos valstybės tarnautojui arba kitam darbuotojui. Tokiais atvejais inspektorius informuoja Seimą apie priežastį, dėl kurios jis laikinai negali eiti pareigų, ir nurodo paskirtą jį pavaduojantį asmenį.

23. Inspektorius darbo užmokestis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą.

V. TARNYBOS FINANSAVIMAS IR FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

24. Inspektorius, Tarnybos ir prie jos sudarytų ekspertų grupių (ekspertų) veikla finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

25. Kiekvienais metais Tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, pagal vykdomas programas rengia išlaidų sąmatą, kurią tvirtina

inspektorius.

26. Tarnyba gali turėti ir kitų teisėtai gautų lėšų.

27. Tarnybos finansinė veikla ir atskaitomybė vykdoma Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

28. Tarnybos finansinės veiklos kontrolę atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir kitos kontrolės institucijos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

29. Tarnyba privalo pateikti valstybės kontrolės institucijoms reikalingus su Tarnybos veikla susijusius dokumentus.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Tarnyba pertvarkoma, reorganizuojama ar likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
